

ся 91 гр. за немския „Илюстрацион Цайтунг“. Н. Обретенов споменава още и гръцкия в. „Имера“, издаван в Триест и сръбския „Видов дан“, но за тях не се намираха сведения в документите⁴⁸. От писмо на митрополит Григорий с дата 10 август 1874 г. научаваме, че в читалището се получава и турския вестник „Меджмуай - Маириф“, който „вмещава новини по епархийските работи“⁴⁹, за който в касовите книги също няма отразени плащания.

За десетгодишния период на съществуването на читалище „Зора“ русенци са имали възможност да четат и да се абонират за 16 български и 10 чужди издания. Последната рекапитулация в Касовата книга показва, че към 29 февруари 1876 г., читалището дължи от абонамент на различните периодични издания общо - 3352,50 гр.⁵⁰, една доста голяма сума, която най-вероятно остава неизплатена. Въпреки този факт, безспорен е приносът му в условията на ограничен достъп на широки слоеве от населението до печатни издания, за разпространението на възрожденския печат. С цялостната си дейност читалище „Зора“ играе ролята на мощен първостепенен фактор за развитие на българската просвета и култура⁵¹ като осигурява свободен достъп на гражданите до получаваната периодика, а на по-заможните - възможност да се абонират за български и чужди вестници и списания.

¹ ДА-Русе, ф. 14К, оп. 1, а.е. 4,5,6,7,8,9.

² Пак там, оп. 2, а.е. 1.

³ Стоянов, З. Записки по българските въстания. С. 1983, с. 84.

* Неуточнен вестник - б.м. В.А.

⁴ Обретенов, Н. Спомени за българските въстания. С. 1942, с. 79.

⁵ Пак там, с. 86, 87.

⁶ Стоянов, З. Цит. съч., 98.

⁷ Жейнов, И. Документи от архива на външната политика на Руската империя (1865 - 1877 г.). Русе, 2009, с. 31, 53, 133-136, 140; В: Българско национално революционно движение. Чужди документи. С. 1992, Т. II, с. 92, 117, 122. Вж: Мирчева, К. Русчук и българският емигрантски печат - 60-70-те г. на XIX в. В: Алманах за историята на Русе, Т. I, Русе, 1996, 93 - 106.

⁸ ДА-Русе, ф. 14К, оп. 1, а.е. 8, л. 5; а.е. 9, л. 12.

⁹ Пак там, а.е. 9, л. 10.

¹⁰ Баева, С. Дневникът на вестник „Македония“. - В: Литературен архив, Т. I. Петко Рачев Славейков. С. 1959, с. 109.

¹¹ Баева, С. Цит. съч., с. 113; ДА-Русе, ф. 14К, оп. 2, а.е. 1, л. 16-17; Списъка на спомоществователите, вж: в. „Македония“, 10 ян. 1870.

¹² Боршуков, Г. История на българската журналистика 1844 - 1877. 1878 - 1885. С. 1976, с. 239.

¹³ ДА-Русе, ф. 14К, оп. 1, а.е. 4, л. 6, 7, 8, 9. вж. и а.е. 7, л. 14 - 15.